

BIO-ENERGIE

MAGAZINE

platform voor anaerobe vergisting

BEKRACHTIGING VAN DUURZAAM KARAKTER BIO-ENERGIE

© Tom Anthonis

[VOORWOORD]

Luc Pelkmans, IEA Bioenergy p.5

[IN DE KIJKER]

[LONGREAD] Duurzaamheidscriteria onder de loep p.6

Bio-energie in beweging p.14

Vlaams Bio-Energieforum p.17

[BELEID]

Wijzigende certificatensteun voor bio-energie p.18

Verlenging steunduur groenestroomcertificaten p.19

Meeropbrengstbelasting op elektriciteitsproductie p.19

VLIF-steun voor productieve investeringen p.20

Actualisering VEKP 2021 – 2030 p.21

[PROJECTNIEUWS]

BioDEN - Richting een gesloten nutriëntenkringloop p.22

NUTRI-KNOW - Kennis rond nutriëntenbeheer p.22

Nieuwe onderzoeksprojecten rond pocketvergisting p.23

FLEX-CHP - Bio-WKK als flexibiliteitsleverancier p.24

Call EU-Innovatiefonds 2023 p.25

[KORT NIEUWS]

Ambitie bio-economie in Vlaanderen p.26

'Plug & Play'-vergister Inagro p.27

Biogases beyond energy p.27

Overzicht methaanemissies bij anaerobe vergisters p.28

European Biomethane Map 2022-2023 p.28

Publicaties voedselverlies en biomassa(rest)stromen p.30

© BioSynergy

© EcoWerf

[BIOGAS-E GOUDEN LEDEN]

[BIOGAS-E PLATINA LEDEN]

Met de steun van

[ODE BIO-ENERGIEPLATFORM LEDEN]

2VALORISE

IN DEN RODEN SCHILT

Met de steun van

U LEEST DE EERSTE EDITIE VAN HET BIO-ENERGIE MAGAZINE

4

Ter verbreding en versterking van de kennisverspreiding slaan Biogas-E en ODE Bio-Energieplatform vanaf 2023 de handen in elkaar wat betreft het halfjaarlijks magazine. Het oorspronkelijke Biogas-E magazine wordt in die context omgedoopt tot Bio-Energiemagazine. Concreet wensen wij u via dit magazine op de hoogte te houden van de laatste ontwikkelingen gelinkt aan zowel de biogas- als biomassasector.

Luc Pelkmans,
Technical Coordinator
bij IEA Bioenergy

[VOORWOORD]

Europese duurzaamheidscriteria voor bio-energie

De stijgende interesse in het gebruik van biomassa voor energievoorziening, maar ook breder voor de bio-economie, heeft in verschillende landen geleid tot een bezorgdheid over de duurzaamheid van een groeiende vraag naar biomassa. Dit heeft enerzijds geresulteerd in vrijwillige certificatiesystemen of codes van goede praktijk, maar anderzijds ook in vereisten die vastgelegd zijn in wetgeving.

In de aanloop naar de eerste versie van de Europese Richtlijn Hernieuwbare Energie (RED) – die gepubliceerd is in 2009, en waarin hernieuwbare energie doelstellingen zijn vastgelegd voor 2020 – is er met name focus gelegd op duurzaamheidseisen voor vloeibare biobrandstoffen zoals biodiesel of bio-ethanol. De belangrijkste duurzaamheidseisen in de RED kwamen neer op (1) een minimum broeikasgasverlaging van 35% ten opzichte van fossiele brandstoffen, bekeken op levenscyclusbasis, (2) het uitsluiten van biomassa geoogst uit gebieden met hoge biodiversiteitswaarde zoals primaire bossen, beschermde gebieden, of grasland met hoge biodiversiteit en (3) het vermijden van de conversie van gebieden met hoge koolstofopslag, zoals waterrijke of permanent beboste gebieden. Daarnaast is een proces in gang gezet om de impact van indirecte effecten op landgebruik (ILUC) in kaart te brengen. Dit heeft ertoe geleid dat er vanaf 2015 een limiet gelegd is op het gebruik van voedingsgewassen voor de productie van biobrandstoffen.

In 2018 is de Europese Richtlijn Hernieuwbare Energie aangepast met doelstellingen voor 2030 (RED II). Daarbij zijn ook de duurzaamheidseisen voor bio-energie opnieuw onder de loep genomen. Voor transport biobrandstoffen zijn de minimumeisen voor broeikasgasverlaging verder verhoogd naar 65% voor installaties die starten vanaf 2021, gelden er limieten voor het gebruik van voedingsgewassen en worden bepaalde types grondstoffen zoals palmolie uitgefaseerd. Ook blijven de voorwaarden rond landgebruik in stand. Daarnaast moet er bij het gebruik van gewasresiduen toezicht zijn op bodemkwaliteit en koolstof in de bodem.

Binnen RED II zijn de duurzaamheidsvoorwaarden ook uitgebreid naar bio-energie installaties op vaste biomassa (vanaf 20MW thermische input)¹ of biogas (vanaf 2MW thermische input), waarbij een minimum broeikasgasreductie van 70% geldt voor nieuwe installaties vanaf 2021 en 80% voor nieuwe installaties vanaf 2026. Naast de voorwaarden voor agrarische biomassa, waarvoor dezelfde landgebruiksvoorwaarden gelden als bij biobrandstoffen, zijn er binnen de RED II ook specifieke voorwaarden rond het gebruik van bosbiomassa opgenomen, namelijk dat de bossen op een duurzame manier beheerd moeten zijn en koolstofvoorraden in stand gehouden moeten worden, ofwel opgelegd en gehandhaafd door nationale of regionale wetgeving, ofwel aangetoond

via certificaten van duurzaam bosbeheer.

In het kader van de EU Green Deal uit 2020 en het 'Fit for 55' pakket worden de hernieuwbare energiedoelstellingen voor 2030 verder verhoogd en zijn er ook hogere doelstellingen rond koolstofopslag en -sinks in bossen en bodems (LULUCF). De Richtlijn Hernieuwbare Energie wordt hierbij opnieuw aangepast; eind maart 2023 is er een voorlopig akkoord bereikt rond RED III tussen de Europese Raad, het Europees Parlement en de Europese Commissie. De tekst is nog niet publiek gemaakt, maar de hoofdlijnen hiervan zijn bekend, waaronder een verstrenging van de duurzaamheidsvoorwaarden voor bio-energie. De duurzaamheidscriteria voor stationaire installaties zullen gelden voor kleinere installaties (vanaf 7,5MW in plaats van de drempel van 20MW onder de huidige richtlijn). Er zijn bijkomende bepalingen dat bosbiomassa niet afkomstig is uit bepaalde gebieden die heel belangrijk zijn vanuit het oogpunt van biodiversiteit en koolstofvoorraden. Er wordt vastgelegd dat houtige biomassa moet worden ingezet volgens de hoogste economische en ecologische toegevoegde waarde (zogenaamd cascadegebruik). Financiële steun wordt verboden voor energie die wordt geproduceerd door het gebruik van zaagblokken, fineerblokken, rondhout van industriële kwaliteit en stronken en wortels.

5

¹ Tot dusver werden eerder door de landen of regio's specifieke voorwaarden gesteld, vooral in import gerichte regio's zoals Nederland, België, Denemarken of het Verenigd Koninkrijk.

DUURZAAMHEIDSCRITERIA ONDER DE LOEP

Onder andere biomassa-, biogas- en biomethaaninstallaties moeten voldoen aan de vooropgestelde Europese duurzaamheidscriteria om te vermijden dat biomassa uit waardevolle gebieden wordt gebruikt voor energieproductie. Vrijwillige schema's en nationale certificatieschema's van EU-lidstaten helpen verzekeren dat biomassa duurzaam geproduceerd wordt.

Hierbij wordt gecontroleerd dat:

- de grondstoffen voor de productie van deze brandstoffen niet verkregen zijn uit land met een hoge biodiversiteit;
- de grondstoffen voor de productie van deze brandstoffen niet verkregen zijn uit land met grote koolstofvoorraden;
- de productie van deze brandstoffen leidt tot voldoende vermindering van de uitstoot van broeikasgassen.

Om het duurzaam gebruik van biomassa voor energieopwekking te controleren, koppelt de Vlaamse overheid een aantal duurzaamheidscriteria aan het verkrijgen van groenestroomcertificaten. Verschillende deskundigen komen aan het woord over de oorsprong van die duurzaamheidscriteria en hoe deze in de praktijk worden toegepast.

Duurzaamheid doorheen de tijd

Nico Vanaken,
Verantwoordelijke
Team Bio bij OVAM

OVAM en duurzaamheid gaan reeds ver terug. Waar is het allemaal begonnen en wat was toen het kader?

OVAM was al in 2003, toen de eerste stimuleringsmaatregelen voor de productie van hernieuwbare energie in Vlaanderen wettelijk werden uitgewerkt, in nauw overleg gegaan met de VREG rond het opzetten van een regeling voor groenestroomcertificaten voor productie van groene stroom uit afvalstoffen. In 2003 waren al een aantal verbrandingsverboden van toepassing en de hernieuwbare energiewetgeving diende in overeenstemming te zijn met de afvalwetgeving. De OVAM had in die tijd twee belangrijke adviestaken binnen de procedure voor het toekennen van groenestroomcertificaten: enerzijds adviesverlening naar de energie-administratie of het verbranden van bepaalde afvalstromen conform was met de geldende afvalbeheerplannen, anderzijds het vastleggen van het percentage hernieuwbare energie in afvalstromen.

Later werd de energiewetgeving uitgebreid specifiek rond houtstromen. Het cascaderingsprincipe² werd voor houtstromen ingekanteld in de energiewetgeving. De regeling werd ingepast in de energiewetgeving en concreet uitgewerkt in een Mededeling van de VREG in 2008. Naast het advies van de OVAM aan de VREG rond welke houtstromen als brand-

Duurzaamheidscriteria zijn niet nieuw in Vlaanderen. Samen met Nico Vanaken van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) duiken we in de historiek van duurzaamheid binnen de bio-energiesector. De OVAM geeft vorm aan het Vlaamse afvalstoffen-, bodem- en materialenbeleid waar circulaire economie de rode draad vormt. Er wordt onder andere gestreefd naar het zo hoogwaardig mogelijk inzetten van materialen.

stof voor energie konden gebruikt worden, kregen de houtverwerkende industrie en de papierindustrie ook een adviesrol voor de verbranding van houtstromen die niet specifiek werden omschreven in de Mededeling van de VREG.

Het cascaderingsprincipe werd toen nog niet benoemd als duurzaamheids criterium, wel als middel om duurzaam afvalbeleid, waar Vlaanderen voor staat, te integreren in het hernieuwbare energiebeleid. Al in 2009, bij de herziening van de richtlijn 2009/28, heeft de OVAM aan de Europese Commissie het signaal gegeven dat, naast het implementeren van duurzaamheidscriteria voor vloeibare biobrandstoffen, het ook raadzaam zou zijn om duurzaamheidscriteria voor vaste biomassa vast te leggen. Europa heeft hieromtrent heel wat studiewerk laten verrichten, maar botste nog op te veel weerstand van de Scandinavische landen, waar de angst voor veel administratieve lasten voor kleine bosbouwers groot was. Wel kwam Europa op basis van studiewerk in 2010 met een aantal aanbevelingen voor de lidstaten over het toepassen van duurzaamheidscriteria voor vaste en gasvormige biomassa.

Het inpassen van het cascaderingsprincipe was niet eenvoudig maar Vlaanderen mag terecht fier zijn dat ze dit als eerste regio in Europa heeft ingekanteld in de hernieuwbare ener-

giewetgeving. Dit bewijst het proces rond de toekomstige RED III, waar nu pas grondig gekeken wordt naar dit principe en waar momenteel tussen de lidstaten veel discussie over is.

Op Europees niveau is er inderdaad heel wat gediscussieerd rond RED III en het cascaderingsprincipe. Hoe is dit in Vlaanderen verlopen?

Discussies zijn er zeker ook in Vlaanderen gevoerd en die zijn niet altijd eenvoudig geweest. Bij de Vlaamse standpuntbepaling rond de RED III besprekingen heeft de OVAM uitgebreide motivering aangebracht waarom het cascaderingsprincipe sterker moet worden verankerd in de hernieuwbare energiewetgeving.

Binnen Vlaanderen was voor het gebruik van houtstromen in hernieuwbare energieproductie de verstandhouding tussen de materiaalsector en de hernieuwbare energiesector goed. Centraal stond toen de Max Green centrale in Gent, die houtpellets uit West-Canada en Zuidoost-VS gebruikte voor groenestroomproductie. Dit was geen bedreiging voor de Vlaamse hout- en papierindustrie. Echter, toen E.ON 1,4 miljoen ton houtpellets per jaar wilde gebruiken bij de conversie van hun steenkoolcentrale in Genk, ontstond er grote ongerustheid binnen de materiaalsector. Ingevoerde houtpellets van Canada en de VS hadden een beperkte impact op de sourcing van

‘Het inpassen van het cascaderingsprincipe was niet eenvoudig maar Vlaanderen mag terecht fier zijn dat ze dit als eerste regio in Europa heeft ingekanteld in de hernieuwbare energiewetgeving.’

² EU-definitie voor cascaderingsprincipe: ‘Cascading use is the efficient utilisation of resources by using residues and recycled materials for material use to extend total biomass availability within a given system.’

© Nathalie Devriendt

de Vlaamse materiaalsector, maar toen plannen van E.ON en andere centrales het gebruik van houtpellets uit Wallonië voorzagen werd dit door de materiaalsector wel als een bedreiging bestempeld en werd een negatief advies gegeven voor pellets uit deze regio. Ook een verlenging van hun gunstig advies voor de Max Green centrale na 2013 is er niet gekomen. Toen de centrale van Max Green bij gebrek aan inkomsten uit groenestroomcertificaten werd stilgelegd in de lente van 2014, werd de discussie op politiek niveau verdergezet, gelet op de impact op de groenestroomproductie in Vlaanderen in relatie tot de doelstellingen inzake hernieuwbare energie.

Hoe zijn we in Vlaanderen dan tot de huidige duurzaamheidscriteria gekomen?

Het Materialendecreet dat werd goedgekeurd in 2012, zorgde voor een bredere kijk op biomassa en heeft alles in een stroomversnelling gebracht. De OVAM kon ook standpunten innemen over duurzaam materiaalgebruik. Zo kreeg de OVAM als gevolg van de discussies rond Max Green vanaf 2014

een derde adviesrol in de groenestroomprocedures, namelijk het beoordelen van primaire houtstromen voor energieproductie. De OVAM schreef naar aanleiding van die nieuwe rol ook haar beleidsstandpunt uit dat grootschalig inzetten van biomassa voor energieproductie op lange termijn niet duurzaam is. Dit standpunt en de nood aan duurzaamheidscriteria werden toen aan VEA (Vlaams Energie Agentschap, nu VEKA) kenbaar gemaakt. In het Actieplan duurzaam beheer van biomassa(rest)stromen 2015-2020 werd daarom een actie ingeschreven die als doel had een set duurzaamheidscriteria voor vaste biomassa te ontwikkelen. VEA heeft samen met de OVAM een onderbouwde studie rond duurzaamheidscriteria opgezet en begeleid, VITO voerde deze uit. Op 12 mei 2017 werden de duurzaamheidscriteria officieel in het Energiebesluit opgenomen waarin niet alleen het cascaderingsprincipe maar ook een ruime set duurzaamheidscriteria werden opgelegd. Vlaanderen was met deze wetgeving samen met Denemarken en Nederland pionier in Europa. Dit alles een jaar vóór Europa de RED II heeft goedgekeurd waarin op

Europees niveau voor de eerste keer duurzaamheidscriteria werden opgenomen voor vaste en gasvormige biomassa.

Terugkijkend naar het hele traject, wat zijn de belangrijkste lessen die je hieruit als beleidsmaker getrokken hebt?

De rode draad voor OVAM is steeds geweest om de synergie tussen de verschillende gebruikers (materiaalsector en energiesector) zoveel als mogelijk te stimuleren en te behouden. Het cascaderingsprincipe is daar het leidend principe geweest en is dat nog steeds, maar het is geen dogma. Cascadering dient zijn invulling te krijgen in de tijd en in het licht van evoluerende technologie.

Wat in het proces duidelijk is geworden, is dat een overheid dikwijls reactief dient op te treden en dat dit niet eenvoudig is als er nog geen wettelijke houvast is. Als beleidsmaker zou een meer pro-actieve aanpak welkom zijn. Het Materialendecreet van 2012 was voor OVAM een echte stap vooruit hierin. Het laat toe om het gebruik van stromen te bekijken in een specifieke context. Het principe van levenscyclusdenken werd wettelijk verankerd en kan gebruikt worden om af te wijken van het cascaderingsprincipe.

Een andere les die we meenemen is dat een regionale overheid zeker kan sturen, maar dat ze steeds opereert in een Europese context. Lidstaten mogen eigen accenten in hun beleid leggen, maar dienen alert te zijn voor negatieve neveneffecten in omliggende regio's. Voor de toekomst pleit OVAM er daarom voor dat elke lidstaat zijn hernieuwbare energiedoelstellingen voor biomassa baseert op een benutting van het eigen nationale biomassapotentieel.

Certificatiesystemen voor biogas- en biomethaanproductie

Glenn Feryn, Certifications Manager bij Control Union

Kan je wat meer vertellen over duurzaamheidscertificatie bij biogas- en biomethaanproductie?

Vlaanderen legt op heden nog geen algemene verplichting op voor certificatie bij biogas- en biomethaanproducenten. Op dit moment is het vooral de afzetmarkt die bepaalt of het product (biogas, biomethaan of elektriciteit) al dan niet EU RED gecertificeerd moet zijn. We verwachten dat het aantal gecertificeerde bedrijven wel verder zal toenemen in de toekomst.

Momenteel zitten we echter in een transitiefase wat wetgeving betreft. Toekomstige wetgeving zal verplichten dat alle biogas- en biomethaanproducenten moeten voldoen aan RED II, of binnenkort RED III. Aantonen dat wat op de markt wordt gebracht weldegelijk van duurzaam

Control Union behoort tot de Peterson Group, een familiebedrijf opgestart in Nederland dat nu reeds meer dan 100 jaar bestaat. Tot op vandaag zijn kwaliteit en logistiek nog steeds de kernactiviteiten van het bedrijf. Control Union is actief op vlak van certificatie en inspectie in meer dan 70 landen, en heeft ook een consultancy afdeling voor begeleiding vooraf en tijdens audits om bepaalde certificaten te bekomen. De Certificatie Unit binnen Control Union in België is hoofdzakelijk gespecialiseerd in duurzaamheidsschema's en staat in voor het volledige certificeringsproces, van aanvraag tot afgifte van het certificaat. Glenn Feryn heeft als Certification Manager duiding rond de certificering van biogas- en biomethaanproductie.

me oorsprong is, is mogelijk aan de hand van verschillende certificatieschema's opgesteld door de Europese Commissie. ISCC en REDCert zijn de bekendste voorbeelden van schema's voor biogas- en biomethaanproducenten. Ook in België werden dergelijke certificaten reeds toegekend door de Certificatie Unit van Control Union. Het is steeds ons doel om zekerheid te bieden dat een door ons gecertificeerd product, proces, dienst of organisatie voldoet aan de eisen van de desbetreffende keurings- of certificatieproces.

Hoe verloopt zo'n certificatieproces? Bedrijven melden zich op vrijwillige basis aan bij Control Union, waarna een kort kennismakingsgesprek volgt. Het invullen van een aanvraagformulier met algemene bedrijfsgegevens is de eerste officiële stap. Op basis van die informatie doet Control Union een voorstel en wordt een contract opgemaakt. Na akkoord dient het bedrijf zich aan te melden bij het gekozen certificatieschema om lid te worden. Alles verloopt daarna via onze lokale kantoren en auditoren. Het kostplaatje bedraagt zo'n

'ISCC wordt wereldwijd het meest gebruikt en we verwachten dat dit ook in België het leidende schema zal worden.'

€2.000. Dit is een goede indicatie maar afhankelijk van het certificatieproces kan dit sterk verschillen.

De audit gebeurt op basis van een checklist. Deze staat overzichtelijk op de websites van de verschillende schema's. De bedrijven krijgen deze ook toegestuurd voor de audit, wat een grondige voorbereiding mogelijk maakt. Zodra het bedrijf aangeeft klaar te zijn voor de audit, komt Control Union langs.

© Control Union

‘Hoewel veel bedrijven automatisch aan de meeste criteria zullen voldoen, dient er heel wat informatie verzameld en gedocumenteerd te worden om dit aan te tonen.’

Tijdens de audit wordt er onder andere gekeken naar CO₂-berekeningen, bedrijfsprocedures, werkinstructies en interne trainingen (bv. voor het opmaken van een sustainability declaratie). Daarnaast moet er ook een massabalans worden opgemaakt om te kunnen onderbouwen wat binnenkomt in het productieproces en wat er uiteindelijk verkocht wordt. Na de audit van de volledige keten kunnen er non-conformiteiten worden vastgesteld. Indien dit het geval is, krijgt het bedrijf een bepaalde periode om deze op te lossen (bv. procedureaanpassing, extra interne training, ...). Wanneer er geen non-conformiteiten worden vastgesteld, verkrijgt de producent het certificaat. De geldigheid is afhankelijk van het gekozen certificatieschema. Zo bedraagt deze voor ISCC één jaar, terwijl het bij REDCert vijf jaar betreft mits jaarlijkse opvolgingsaudit.

Heeft de certificatie een invloed op de leveranciers van inputstromen?
De audit gebeurt altijd namens de

biogasproducent. De leverancier van de inputstromen dient enkel een zelfverklaring te ondertekenen waarin ze stellen dat hun product effectief een afvalstroom of duurzaam landbouwproduct is en dat ze toestemming geven aan Control Union om op audit te komen wanneer nodig. Het is dan aan de biogasproducent om ervoor te zorgen dat die zelfverklaring elk jaar ondertekend wordt. Dus echte implicaties zijn er niet voor de leverancier, enkel voor de producent zelf.

Je sprak reeds van ISCC en REDCert als meest gebruikte schema's in de sector. Wat zijn de positieve punten van elk systeem?

ISCC wordt wereldwijd het meest gebruikt en we verwachten dat dit ook in België het leidende schema zal worden. REDCert is vooral van toepassing in Duitsland. De schema's hebben elk hun eigen belangen, maar de audits en de vragen die gesteld worden zijn eigenlijk voor 95% hetzelfde.

Om ervoor te zorgen dat bedrijven geen vier of vijf certificaten moeten behalen, is er verplichte acceptatie van alle schema's die volgens de Europese Commissie zijn goedgekeurd. Bijvoorbeeld, bedrijven mogen REDCert gecertificeerde grondstoffen aankopen om dan als ISCC product te verkopen. Binnen Control Union is er geen specifieke voorkeur. Wat we aanbieden, is afhankelijk van wat de klant vraagt. De verschillen tussen de certificatieschema's zijn zo minuscule dat het vooral afhangt van welke inputstromen het bedrijf wil gebruiken om biogas te produceren.

Wat is de algemene ervaring van bedrijven met deze systemen?

De reeds geauditeerde bedrijven geven aan dat de initiële voorbereiding wel veel lees- en zoekwerk met zich meebrengt. Hoewel veel bedrijven automatisch aan de meeste criteria zullen voldoen, dient er heel wat informatie verzameld en gedocumenteerd te worden om dit aan te tonen. Uiteindelijk berusten de schema's op een kwaliteitsmanagementsysteem, dus enige ervaring van de kwaliteitsverantwoordelijke is aangeraden.

Zijn er nog andere schema's voor biogas- en biomethaan naast ISCC en REDCert?

SURE is het nieuwste schema, specifiek ontwikkeld om aan RED II te voldoen. Het voordeel is dat er meer producten ondergebracht kunnen worden dan bij ISCC en REDCert, die hoofdzakelijk focussen op landbouwproducten en afvalproducten. SURE wordt op dit moment vooral toegepast in Polen en Duitsland. Daarnaast is er ook nog SBP certificatie, maar dit is specifiek voor bosbouwproducten zoals houtpellets en houtsnippers.

Het verhaal van duurzame biomassa

Rens Hartkamp,
Senior Consultant
bij BiomassConsult

BiomassConsult is een adviesbureau gespecialiseerd in biomassaonderzoek en certificatieprojecten. Aan het hoofd staat Rens, bosbouwer van opleiding en doctor in de bosbouwsector. Verder is hij vice-voorzitter van de Technische Commissie van het certificatiesysteem SURE (Sustainable REsources) en een tijdlang actief geweest als lid van de SBP-werkgroep voor criteria omtrent duurzame koolstofbalansen. Ook hielp hij mee aan de ontwikkeling van een officieel gidsdocument omtrent de RED II-duurzaamheidscriteria. Rens treedt vanuit zijn expertise meer in detail over dit onderwerp.

RED II legt verplichtingen op aan de lidstaten rond duurzaamheidscriteria voor vaste en gasvormige biomassa. Waar zitten de uitdagingen voor de lidstaten?

De RED II (Renewable Energy Directive II) heeft bij de lidstaten heel wat in gang gezet. In 2018 werd deze van kracht binnen Europa en aanvankelijk dienden de duurzaamheidscriteria in juni 2021 geïmplementeerd te zijn. Verschillende soorten vaste en

gasvormige biomassa moeten aan bepaalde RED II duurzaamheidscriteria voldoen en elke biomassastroom heeft zo zijn uitdagingen.

De grootste uitdagingen voor de implementatie liggen nu voornamelijk bij vaste biomassa uit bossen en wat deze betreft, zijn bijna alle landen er te laat aan begonnen. Rond bosbiomassa waren er in de voorgaande RED geen duurzaamheidseisen

opgenomen, alleen een aanbeveling aan de lidstaten om deze zelf te gaan ontwikkelen.

Kan je verduidelijken wat de stappen zijn die moeten ondernomen worden voor de bosbiomassa?

Een belangrijke stap die dient gezet te worden bij het gebruik van bosbiomassa, is een gedegen rapport opstellen rond risico's van het gebruik van hout uit niet duurzaam beheerde

‘De grootste uitdagingen voor de implementatie liggen nu voornamelijk bij vaste biomassa uit bossen.’

‘Een auditor controleert enkel of wat kant en klaar door een bedrijf op tafel wordt gelegd aan alle certificatie- en RED II-eisen voldoet. Dit brengt bedrijven in een moeilijke situatie.’

bossen. Europa stelt hierbij voorop dat zowel voor eigen hout als voor geïmporteerd hout een degelijk rapport over de risico's t.a.v. de RED II duurzaamheidscriteria voor bosbiomassa opgesteld moet worden. De Europese Commissie ziet een verschil tussen "A-landen" en "B-landen" wat betreft de bosbouw, en heeft in lijn hiermee vereisten aan RED II "Level A" en "Level B"-rapporten bepaald. De bedoeling was dat voor landen zoals Nederland en België, een "Level A"-rapport kon worden opgesteld, en voor landen waar het niet evident is dat de bosbouw in het hele land altijd aan de RED II-duurzaamheidseisen voldoet, te werken met afgebakende bosgebieden waarvoor een RED II "Level B"-rapport kan worden opgesteld. Zo is BiomassConsult bijvoorbeeld bezig met een RED II "Level B"-rapport voor FSC gecertificeerde bossen in een van de provincies van Zuid-Afrika.

Hoe verloopt het opstellen van deze rapporten momenteel in de verschillende lidstaten?

Duitsland en Zweden zijn twee grote bosbouwlanden in Europa. Voor beide landen is een RED II "Level A"-rapport voor bosbiomassa opgesteld. Ook Frankrijk zou bijna klaar zijn met hun rapport.

In Zweden nam het departement bosbouw het heft in eigen handen. Hierbij stelden ze een RED II "Level A" Risk Assessment op. De Zweedse overheid, die zich als een "Level A" bosbouwland presenteert, voelde zich aangesproken om hier niet mee te wachten. Dit was klaar in 2019 en op basis van dit document is Zweden gestart met een nationaal RED II-registratiesysteem.

In Duitsland werd eind 2020 het RED II "Level A"-rapport gepubliceerd. Het project had ook een link naar het relatief nieuwe certificatiesysteem SURE. Het rapport werd gepubliceerd door de federale overkoepelende organisatie voor bio-energie in Duitsland, in samenwerking met verschillende andere brancheorganisaties en associaties met medefinanciering uit verschillende hoeken.

In de andere Europese landen blijkt uit jouw ervaring dat het moeilijk loopt met de implementatie en met het opstellen van dit rapport.

Waar ligt dit aan?

Wat ik vaststel bij de verschillende lidstaten is dat de overheden zich wel bewust waren van de RED II-eisen rond duurzaamheidscriteria maar dat er geen inzicht was rond wat er effectief nodig was en dat daardoor niet het nodige is gedaan om de implementatie in gang te zetten. De overheid was er zich niet altijd van bewust dat er sowieso een rapport moet komen voor bosbiomassa (bv. boschips). De mogelijkheden van certificatie en met name de rol van de auditor worden overschat.

Een auditor van een geaccrediteerd certificatiesysteem gaat geen RED II-rapport opstellen, en mag geen consultancy geven. Een auditor controleert enkel of wat kant en klaar door een bedrijf op tafel wordt gelegd aan alle certificatie- en RED II-eisen voldoet. Dit brengt bedrijven in een moeilijke situatie. Bedrijven kunnen niet geacht worden alles in detail uit te zoeken, noch zelf een RED II "Level A"-rapport te schrijven. Bedrijven concurreren met elkaar en moeten zo efficiënt mogelijk waarde toevoegen aan laagwaardige primair

re en secundaire biomassa. Ze zijn zeker bereid mee te werken en hierin te investeren, maar er kan niet van hen verwacht worden dat ze uit de EU-richtlijnen destilleren wat en hoe iets precies opgelost moet worden.

Wat moet België nog doen om zo snel mogelijk tot implementatie te komen?

België dient zijn huidige wetgeving in lijn te brengen met de Europese richtlijn. Gezien het verband tussen de RED II en het kunnen meerekenen van de gereduceerde uitstoot, is dit een eenzijdige alignering. De definities en methodes van de RED II zullen hun weerklank krijgen in wet- en regelgeving, alsook de eisen aan mogelijke subsidie- dan wel stimuleringsprogramma's.

Daarnaast is er momenteel in België een 'infringement procedure' t.a.v. de RED II lopende. Dat wil zeggen dat België aangespoord wordt door de Europese Commissie de RED II sneller te implementeren. Wat België vooral zo spoedig mogelijk nodig heeft, is het RED II "Level A"-rapport. Aangezien de wetgeving en handhaving per gewest geregeld is, zal dit rapport uit drie delen moeten bestaan. Eenmaal het rapport er is, kan elk bedrijf er naar verwijzen en is men klaar om bosbiomassa te laten meetellen. De werklading valt mee omdat er binnen de overheid ambtenaren zijn die precies weten welke wet- en regelgeving in de bosbouw van toepassing is en hoe handhaving georganiseerd is. Voor bedrijven is het moeilijker om dergelijk rapport op te stellen.

Een RED II "Level B"-rapport daarentegen is eigenlijk niet bedoeld voor het sprokkelen van kapresiduen over een heel land. En vooral niet in een

land met drie gewesten en uiteenlopende wet- en regelgeving en bossen die vooraf niet duidelijk tot een bepaalde eigenaar en handelsketen behoren. Naast het feit dat het maken van een RED II "Level B"-rapport moeilijker is en het niet past op de marktsituatie in België, zijn dit soort rapporten grotendeels confidentieel, en zou elk bedrijf dit apart moeten opstellen en laten goedkeuren.

Welke stappen volgen er na het succesvol indienen van dergelijk rapport?

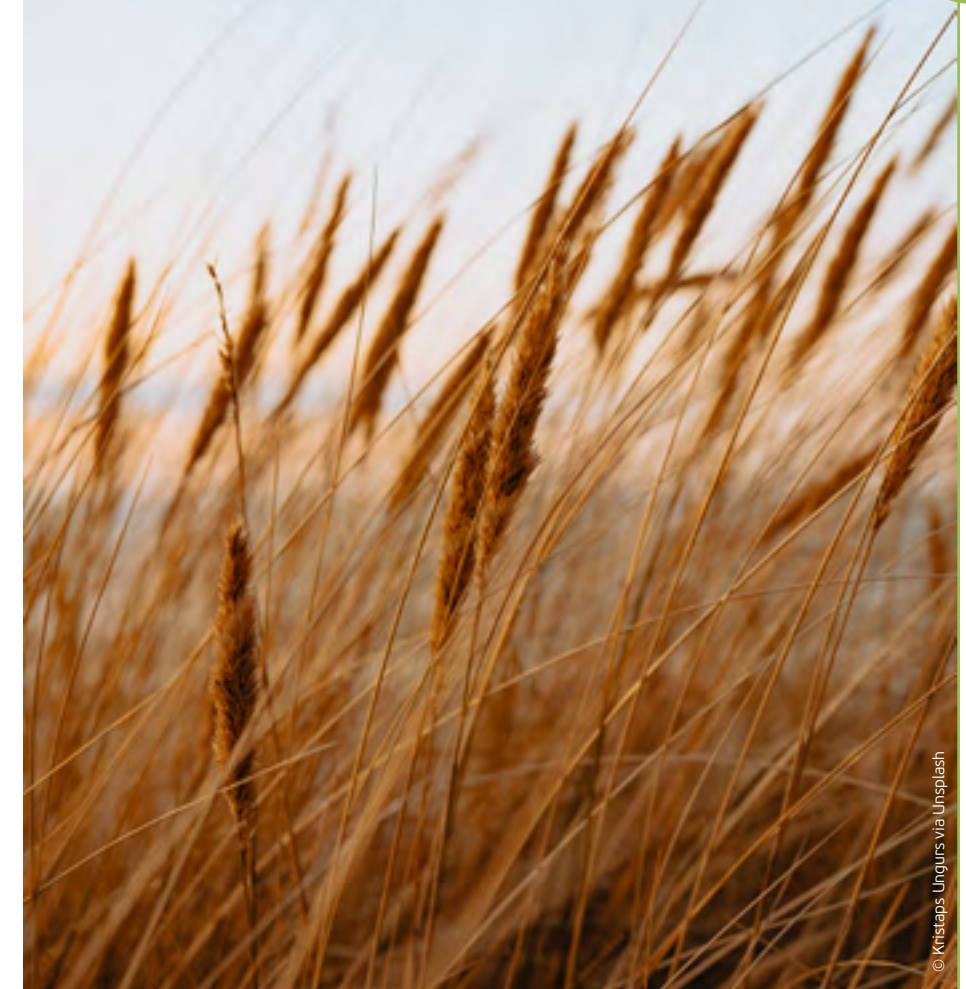
Als een RED II "Level A"-rapport door de overheden geacordeerd is, wordt dit door de certificatiesystemen, die door de Europese Commissie goedgekeurd zijn, geaccepteerd. SBP en SURE zijn beiden door de EU erkend als certificatiesystemen. SBP heeft sinds november 2022 een module geactiveerd die implementatie van de RED II mogelijk maakt, SURE is eind 2021 van start gegaan. Ondertussen heeft het certificatiesysteem SBP de taken voor de Europese landen ook al vereenvoudigd. Eén van de twee sub-artikelen (29.7) met criteria voor bosbiomassa werd onderzocht voor vele landen. Dit aspect (LULUCF) was zeer eenvoudig op Level A te bewijzen, maar zeer complex op Level B. Een RED II "Level A"-rapport op sub-artikel 29.6 (duurzame bosbouw) is wat er nu nog nodig is om het te vervolledigen.

Een overzicht van de verschillende erkende EU-systemen per biomassastroom kunt u op de [website van de Europese Commissie](#) vinden.

LAATSTE STAND VAN ZAKEN VLAAMSE SITUATIE

In kader van RED II wijzigde de Vlaamse Regering de duurzaamheidscriteria in het Verzamelbesluit VIII op 2 december 2022. Hierin staat dat deze nieuwe criteria in voege zullen treden vanaf 1 juli 2023. Aanpassingen in het Ministerieel Besluit van 2019 en het Besluit van de Administrateur Generaal van 2021 zijn nog nodig om de bestaande Vlaamse duurzaamheidscriteria te aligneren met de gevraagde aanpassingen uit RED II.

Een ontwerpversie van een herwerkte versie van het Ministerieel Besluit van 2019 ligt momenteel voor. De Raad van State dient hierover nog zijn advies te geven. Een herwerkte versie van het Besluit van de Administrateur Generaal van 2021 was bij het ter perse gaan van dit magazine nog niet gerealiseerd terwijl deze nodig is om duidelijkheid te krijgen in de precieze aanpassingen van de implementatie ten opzichte van het verleden. Het "Level A"-rapport voor België is nog niet ter beschikking.

BIO-ENERGIE IN BEWEGING

Om de energietransitie te realiseren, moet meer ingezet worden op duurzame energie. De voorbije periode gaven enkele Vlaamse bedrijven alvast het goede voorbeeld.

EcoWerk opent biogasinstallatie

EcoWerk, de afvalintercommunale in Oost-Brabant, opende op 17 maart 2023 haar nieuwe vergistingsinstallatie voor de productie van biogas uit GFT-afval. Jaarlijks verwerkt EcoWerk zo'n 50.000 ton organisch afval, afkomstig van 27 gemeenten en enkele collega-intercommunales. Met de nieuwe installatie kan het GFT-afval eerst vergist worden, om daarna opgemengd te worden met het groenafval om verder te composteren. Met een jaarlijkse productie van 20.000 ton waardevolle compost zorgt EcoWerk zo voor een gesloten kringloop en koolstofcapaciteit in de bodem. Het geproduceerde biogas kan lokaal gevaloriseerd worden in een WKK, met een geschatte jaarlijkse productie van 11 GWh aan groene elektriciteit en 12 GWh groene warmte. 25% van de geproduceerde energie wordt hergebruikt in de eigen gebouwen en installaties, 75% van de opgewekte energie wordt opgeladen op het elektriciteitsnet. Alles samen levert dit een CO₂-besparing op van 5.000 ton per jaar. Zo helpt EcoWerk mee om de Vlaamse klimaatdoelstellingen te realiseren.

Korte Omloop Hout op marginale gronden voor warmtenet geogost

In de zoektocht naar bijkomende biograndstoffen voor materialen en energie werd binnen het Interreg project New-C-land, dat in 2022 werd afgerond, op zoek gegaan naar de mogelijkheden tot het benutten van marginale gronden voor de productie van non-food biomassa. Dit topic past volledig binnen de ambitie van de Vlaamse bio-economie, namelijk het verhogen van de beschikbaarheid van biograndstoffen.

Twee jaar geleden plantte Biosynergy samen met de stad Ronse een groenbuffer aan als lokale productie van biograndstoffen op Pont West in Ronse. De groenbuffer bestaat uit korte omloophout, meer bepaald wilgenhagen. Op dit industrieterrein, heeft Biosynergy een biomassacentrale waar ze het hout verbranden om water te verwarmen. Via een warmtenet wordt dit warme water naar naburige bedrijven gebracht.

Op 3 maart vond de eerste snoeibeurt plaats. Thibaut De Veyt is best trots op deze eerste snoeibeurt: "Dit is een mooi circulair gegeven met lokale biomassa die duurzaam is. De voordelen zijn economisch, sociaal en maatschappelijk." De hoeveelheid eigen snoeiafval is wel niet genoeg om de installatie lang te laten draaien. Daarvoor verwerkt het bedrijf ander houtafval.

Nieuwe energiecentrale E-Wood opgestart

In december 2022 is de nieuwe energiecentrale van E-Wood opgestart. Indaver en Veolia, zijn partner van E-Wood, gelegen in Doel. Beide zijn actieve spelers op vlak van duurzaam afvalbeheer en spelen een belangrijke rol in een circulaire economie waar materialen zoveel mogelijk en efficiënt worden hergebruikt.

De E-Wood installatie zorgt voor de conversie van niet recycleerbaar houtafval naar energie. De energie die vrijkomt bij dit proces wordt omgezet tot elektriciteit of ingezet als stoom op het industriële stoomnetwerk van Ecluse. De bouw van de installatie is gestart in het voorjaar van 2020 en de investering bedroeg 95 miljoen euro. De nieuwe installatie biedt werk aan een 15-tal medewerkers.

Als warmtekrachtkoppeling produceert de installatie zowel warmte als stroom. E-Wood heeft een thermisch vermogen van 71 MW. Via een turbine kan tot 20 MW elektriciteit worden geleverd. De stoom wordt via het stoomnetwerk Ecluse rechtstreeks geleverd aan bedrijven in de Waaslandhaven. Zij kunnen op die manier hun gasgestookte ketels afkoppelen en besparen op de inzet van fossiele brandstoffen. De elektriciteit wordt op het hoogspanningsnet van Elia geïnjecteerd.

E-Wood werd geïntegreerd op een site waar reeds bestaande infrastructuur voor de productie van energie beschikbaar is zoals drie turbines (totaal 85 MW) en een stoomleiding voor 160 MW hogedruk processtoom. Deze integratie zorgt voor de verdere ontwikkeling van economische activiteiten in de haven. E-Wood bouwt op deze manier de energiecluster op de Indaver site in Doel verder uit en biedt de garantie op een continue energievoorziening. Bovendien zal de groene stroom de ecologische voetafdruk van de stroomafnemers gevoelig verbeteren.

De vermeden uitstoot van E-Wood kan vergeleken worden met de vermeden CO₂-uitstoot van circa 45 windturbines. E-Wood draagt zo bij aan het realiseren van de klimaatdoelstellingen van Europa en Vlaanderen.

Verko produceert eigen groene brandstof

Afvalintercommunale Verko opende op zijn bedrijfssite in Appels een nieuwe vergistingsinstallatie om zo het ingezamelde GFT-afval te vergisten alvorens het richting de composthallen gaat. Meer zelfs, het resulterende biogas wordt verder opgewaardeerd tot biomethaan, dat op zijn beurt ingezet wordt om 16 huisvuilwagens te voorzien van brandstof, onder de vorm van bio-CNG.

De bestaande composteringstunnels waren met hun 20 levensjaren aan vernieuwing toe. Met het oog op een grondige renovatie werd gekozen voor een systeem met voorvergisting. De vernieuwde installatie heeft een verwerkingscapaciteit van 45.000 ton per jaar. Hiervan wordt 30.000 ton GFT en 1.000 ton bermmaaisel voorvergist. Vooraleer het resulterende digestaat richting de composthallen vertrekt, wordt dit gemengd met 6.000 ton groenafval en 8.000 ton snoeihout. Op jaarbasis wordt zo'n 3.355.000 Nm³ biogas geproduceerd waarvan ongeveer 75% gevaloriseerd wordt in een warmtekrachtkoppeling tot 5,5 GWh elektriciteit en 6 GWh warmte. Deze groene energie kan vervolgens dienen om het navolgende composteringproces aan te drijven. Het surplus wordt geïnjecteerd in het elektriciteitsnet. De resterende 825.000 Nm³ wordt omgezet in 495.000 Nm³ biomethaan en gecomprimeerd. Dit huisgemaakte bio-CNG kan verdeeld worden via een eigen tankstation over de huisvuilwagens en gemeentelijke CNG-voertuigen van de intercommunale. Opnieuw kunnen eventuele overschotten geïnjecteerd worden in het openbare gasnet, en de decarbonisatie van de maatschappij ondersteunen.

Guilliams Green Power opent laadstation met eigen geproduceerde groene stroom

Vlak bij de E40 te Boutersem staat sinds kort een laadstation met drie laadpalen en één supercharger die 100% hernieuwbare groene stroom levert, een primeur in België.

Deze groene stroom wordt lokaal op het bedrijf van Guilliams Green Power geproduceerd, wat maakt dat langdurige storingen vermeden kunnen worden. Met deze innovatie wil het bedrijf verder evolueren richting een 'business-to-customer' (B2C) onderneming om uiteindelijk subsidievrij te kunnen opereren, daar er in Vlaanderen nog heel wat onzekerheid is omtrent het toekomstige energiebeleid.

Het afval- en mestverwerkingsbedrijf Guilliams Green Power is opgericht in 2007 en verwerkt jaarlijks 90.000 ton organisch afval tot biogas dat gevaloriseerd wordt in een WKK. Dit is goed voor de productie van zo'n 28 GWh groene warmte en 23 GWh groene elektriciteit. De warmte wordt gebruikt voor uiteenlopende doeleinden op de site

in Boutersem. Ongeveer 20% van de groene elektriciteit wordt ingezet voor de eigen installatie en het laadstation. Alles wat niet afgenomen wordt door de installatie gaat op het net (de resterende 80%). Momenteel worden er 7.833 huishoudens voorzien van groene stroom. Dit komt overeen met 10.200 auto's die een jaar lang van elektrische stroom kunnen worden voorzien of wel 153.000.000 km's. Guilliams Green Power zou 10% van het huidige elektrische wagenpark in België van 100% groene stroom kunnen voorzien. Zo dragen ze hun steentje bij aan een groenere toekomst.

De eerste indrukken over het laadstation zijn lovend, aldus Rohald Guilliams: "Ik denk dat de verklaring er in zit dat de elektriciteitsproductie van ons bedrijf via het laadstation veel tastbaarder is naar de eindconsument toe. Anders wordt onze productie verdeeld via de hoogspanningscabine op het net en zijn we zichtbaar in het percentage groene energie onderaan op de factuur van de elektriciteitsafrekening aan de eindconsument. Nu gaat men laden en weet men dat het 100% groen is en vanwaar het komt." Binnenkort zal de weg naar dit groene laadstation ook duidelijk worden aangegeven langs de afrit van de E40 (afrit 24), alsook op het online Mobiflow platform.

Voor dit project kreeg het bedrijf subsidies via het CPT (Clean Power for Transport) initiatief van de Europese Unie. Toch blijven bij veel bedrijven investeringen in groene energie eerder beperkt door de huidige GSC knip en de onzekerheden binnen de Vlaamse regelgeving. Ook Guilliams Green Power denkt erover om in de toekomst over te schakelen naar biomethaanproductie om zo als bedrijf en als sector niet meer afhankelijk te zijn van het Vlaamse energiebeleid.

'Guilliams Green Power zou 10% van het huidige elektrische wagenpark in België van 100% groene stroom kunnen voorzien.'

VLAAMS BIO-ENERGIEFORUM

Het Vlaams Bio-Energieforum is hét toonaangevende evenement voor de sectoren biomassa en anaerobe vergisting in Vlaanderen. Als het grootste forum in Vlaanderen voor dit onderwerp is dit event de perfecte gelegenheid om te netwerken met gelijkgestemde professionals, ideeën uit te wisselen en up-to-date te blijven met de laatste trends en technologieën.

Programma:

VOORMIDDAG	Statistieken van de sector in 2022 Europees beleid in België Klaar voor de toekomst! Flash presentaties		
	NAMIDDAG	Biomassa in de transitie naar koolstofneutraliteit	Biogasexploitant in een veranderend klimaat
		Circulair gebruik van biomassa-stromen	De toekomst van biomethaan

LOCATIE

Oude Abdij Drongen
Drongenplein 26, Gent

DATUM

Dinsdag 3 oktober 2023
(ontvangst 9 uur)

TARIEF

- Niet-lid: €175
- ODE Bio-Energieplatform leden: €85 per persoon
- Biogas-E leden: 1 persoon per lid gratis

Naast informatieve lezingen herbergt het forum ook sponsorstanden waar u meer te weten kunt komen over de nieuwste producten en diensten in de bio-energiesector. De lunch en receptie na afloop van het forum bieden volop gelegenheid om te netwerken en waardevolle contacten te leggen met professionals uit de sector.

Schrijf u nu in via onze website: <https://biogas-e.be/bio-energieforum2023/inschrijven>
Uw bedrijf in de kijker? <https://www.biogas-e.be/bio-energieforum2023/sponsorformules>

Wijzigende certificatensteun voor bio-energie installaties

Het VEKA publiceerde begin mei het OT-ontwerprapport 2023. In het OT-ontwerprapport worden de verschillende parameters nodig om de steun voor nieuwe biogasprojecten met startdatum vanaf 01/01/2024 door het VEKA vastgelegd.

Projectcategorie groene stroom	5/1a en 5/1b	6/1a en 6/1b	10/1a en 10/1b
Bandingsfactor	0,607	1,43 → 0,64	0,576

Projectcategorie groene warmte	5/1.a.1	5/1.b.1	5/1.a.2	5/1.b.2	6/1a	6/1b
Bandingsfactor	0,68	0,631	3,49 → 1	3,46 → 1	0,27	0,232

De voorlopige bandingfactoren kennen ondanks de gestegen OPEX en CAPEX een opmerkelijke daling t.o.v. vorig jaar. Deze daling kan hoofdzakelijk toegewezen worden aan de quasi verdubbelde opbrengsten uit elektriciteit (0,0624 → 0,119 €/kWh), die gedurende de volledige levensduur aangehouden blijft.

Het betreft slechts een eerste berekening. De verschillende sectororganisaties Biogas-E, Cogen Vlaanderen en ODE Vlaanderen dienden verschillende onderbouwde opmerkingen in om te streven naar een zo correct mogelijke weergave en finale bandingsfactor. Deze worden bekendgemaakt in het finale rapport.

De Vlaamse Regering hechtte op 16 juni haar definitieve goedkeuring aan het gewijzigde Energiebesluit. **De termijn waarbinnen een definitieve aanvraag voor certificatensteun ingediend moet worden, is ingekort van drie jaar tot twee jaar** na indiening van een nieuwe installatie of na de voltooiing van een ingrijpende wijziging. Ook wordt in een overgangsbepaling voorzien dat installaties waarvan de termijn van twee jaar reeds is vervallen, of vervalt binnen de zes maanden, voor hun aanvraag zes maanden de tijd krijgen na het in werking treden van het besluit. Het besluit treedt 10 dagen na publicatie in het Belgisch Staatsblad in werking.

De actualisatie van de bandingfactoren voor brandstofgedreven technologieën, waaronder biogas- en biomassaprojecten, werd voorlopig uit het verzamelbesluit gehaald. Dit als logisch gevolg op de eerdere bekendmaking dat deze actualisatie met minstens 12 maanden wordt uitgesteld. In de begeleidende nota staat het volgende: *“De opmerkingen van de Raden betreffende de voorgestelde herziening van de regeling rond actualisaties worden verder bestudeerd. Gezien verdere bestudering wordt de actualisatie van projecten met brandstofkost uit het voorliggend ontwerpbesluit gehaald.”*

© Towfiqu Barbhuiya on Unsplash

Verlenging steunduur groenestroomcertificaten

Specifieke bio-energie installaties operationeel vóór 1 januari 2013 ontvangen steun onder de vorm van andere groenestroomcertificaten gedurende 10 jaar. Onder bepaalde omstandigheden hebben deze installaties de mogelijkheid deze steunduur te verlengen. Dit kan op twee verschillende manieren:

- Verlenging op basis van vollasturen: verlenging nodig om het aantal groenestroomcertificaten te ontvangen dat overeenstemt met het aantal vollasturen gehanteerd in de initiële OT-berekening.
- Verlenging op basis van een specifieke bandingsfactor: berekening van een specifieke bandingsfactor voor het deel van de oorspronkelijke investering of van eventuele bijkomende investeringen die nog niet zijn afgeschreven. Er kan tweemaal een verlenging van vijf jaar aangevraagd worden.

Sinds 8 januari 2023 moet de aanvraag bijkomend voldoen aan de volgende voorwaarden:

- De aanvraag wordt uiterlijk zes maanden na het verstrijken van de vorige steunperiode (of zes maanden na de weigering van een aanvraag tot verlenging o.b.v. vollasturen) ingediend.
- De aanvrager dient vóór het indienen van het verlengingsdossier een retributie van €4.000 te betalen.

Indien de (vorige) steunperiode eindigde voor 8 januari 2023 is de deadline voor de verlengingsaanvraag 7 juli 2023.

Meeropbrengstbelasting op elektriciteitsproductie

Eind 2022 keurde de Federale Regering de Belgische vertaalslag van de Europese noodinterventie i.v.m. de hoge energieprijzen, de zogeheten meeropbrengstbelasting, goed. Bio-energie installaties met een minimaal vermogen van 1 MW die elektriciteit injecteerden gedurende de periode 01/08/2022-30/06/2023 zijn onderhevig aan een prijsplafond van €180/MWh.

De CREG is verantwoordelijk voor het opstellen van het model van de aangifte alsook het formaat van de toe te zenden stukken. De aangifte voor de periode van 01/08/2022-31/12/2022 diende reeds te gebeuren via het online platform vóór 30 april 2023. De CREG maakt uiterlijk 30 september 2023 een voorstel van de verschuldigde heffing voor die periode.

De aangifte voor de tweede periode zijnde 01/01/2023-30/06/2023 wordt beschikbaar gesteld tegen 7 juli 2023 en dient voor 7 september ingevuld en ingediend te worden. Voor deze periode wordt een bedrag voorgesteld eind dit jaar.

Duidelijkheid rond VLIF-steun voor productieve investeringen

Op 17 maart werd het Vlaams GLB Strategisch Plan 2023-2027 goedgekeurd op Vlaams niveau. Recent kwam er meer duidelijkheid rond wat dit betekent voor investeringen die voorheen reeds van VLIF-steun konden genieten (zie VLIF-codelijst).

Tijdens de vorige GLB-periode kon bijvoorbeeld voor specifieke onderdelen gelinkt aan pocketvergisting steun aangevraagd worden. Onder het huidige Vlaamse GLB-plan vallen volgende onderdelen (nog steeds) onder het luik 'VLIF-steun voor productieve investeringen':

- Dichte/volle vloer en matten om een roostervloer om te vormen
- Vaste mestschuif
- Mestmixer en mestpomp
- Opslag digestaat en tussenopslag in verschillende uitvoeringen
- Mestrobot
- Reactor vergister

Algemeen zijn de toegangsvoorwaarden gelinkt aan dergelijke VLIF-steun sterk veranderd en vereenvoudigd. Belangrijk is dat het landbouwbedrijf dient te voldoen aan de definitie van actieve landbouwer en aan de standaardverdien capaciteit van

ten minste €20.000. Ook een groep van landbouwers, gedefinieerd als rechtspersoon, kan een steunaanvraag indienen. Waar vroeger werd gewerkt met een maximaal investeringsbedrag, geldt nu een maximaal steunbedrag van €300.000³ over de volledige GLB-periode.

De mate aan steun blijft afhankelijk van de duurzaamheid van de investeringen. Zo kan voor de onderdelen gelinkt aan pocketvergisting tot 40% steun verkregen worden op de vastgelegde eenheidskost van de in-

vesteringen. Dit kan bijvoorbeeld nog toenemen (+10%) indien een jonge landbouwer de steun aanvraagt. Nieuw is de invoering van claims. Er kan bijvoorbeeld een 5% steunverhoging bekomen worden bij een combinatie van investeringen. Specifiek voor pocketvergisting betreft het hier dan een combinatie van een investering in een reactor en in minstens één ander onderdeel zoals een digestaatopslag, tussenopslag, mestpomp of mestmixer. Deze claims worden niet automatisch toegekend. Aanvraag ervan is dus noodzakelijk.

Verder wordt ook budget voorzien voor specifieke ammoniakreducerende investeringen. Het steunpercentage kan daar oplopen tot 80%.

Meer details zijn terug te vinden op de [website](#) van het Departement Landbouw en Visserij.

Actualisering Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030

Op 12 mei keurde de Vlaamse Regering het geactualiseerde (ontwerp) Vlaams Energie- en Klimaatplan (VEKP) goed. Dit plan, met aangescherpte inspanningen, stippelt een strategie uit voor Vlaanderen om het energiesysteem tegen 2030 koolstofarm en duurzamer te maken. Vanuit Europa worden immers duidelijke doelstellingen opgelegd om de strijd tegen de klimaatopwarming aan te gaan. Vlaanderen gaat voor -40% broeikasgasemissiereductie t.o.v. 2005 en een hernieuwbare energieproductie van bijna 32 TWh tegen 2030.

Voor bio-energie wordt voor de actualisering van dit Vlaams Energie- en Klimaatplan nog steeds teruggegaan naar een VITO-studie uit 2017. Vlaanderen wil met bio-energie inzetten op warmteproductie. Groene warmte zien ze graag groeien tegen 2030 in verschillende sectoren behalve in de huishoudens. Groene warmte in warmtenetten doen stijgen wordt genoemd als potentieel. Hoe Vlaanderen dit concreet wil maken, wordt niet verduidelijkt. Voor elektriciteitsproductie uit vaste biomassa voorspelt Vlaanderen een afname ten opzichte van 2021, voor elektriciteitsproductie uit biogas een status quo met de huidige stand van zaken. Het efficiënt benutten van biomassa in een bio-WKK installatie wordt niet aangehaald. Ondanks de verwijzing naar het REPowerEU-plan blijft biomethaan onderbelicht.

Over dit Vlaams Energie- en Klimaatplan dient nog advies van verschillende instanties te worden ingewonnen.

Volgende specifieke zaken komen aan bod:

- Erkenning van de rol van biogas (en biomethaan) in het **decarboniseren van de landbouwsector**.
- **Bijdrage van kleinschalige vergisters aan de reductie in emissies ten gevolge van mestopslag**, met prognose van het verwachte aantal bijkomende installaties op melkvee- en varkensbedrijven.
- Erkenning van de mogelijke rol van biogas bij de invulling van **warmteopwekking** ter vergroening van de energiedragers warmtevraag in de ESR-industrie.
- **Beperken van methaanlekken in WKK-motoren**, met link naar de studie die in uitvoering is rond concrete maatregelen (bv. emissiegrenswaarden).
- Inzetten op **voorvergisting GFT-afval met nacompostering**.
- **Productieprognose biogas, met raming van 774 GWh tegen 2030**. Hoewel het de ambitie is om de binnenlandse beschikbare biomassastromen te benutten, waarbij er wordt gerekend op een shift naar groene warmte, blijft de trend overwegend stabiel doordat – volgens het VEKP – het potentieel reeds in belangrijke mate ingevuld is.
- **Actualisatie van certificatensteun voor groene stroom** om oversubsidiëring te vermijden, en **verlaging van steun voor groene stroom voor nieuwe biogasprojecten** tot max. €54 per MWh.
- **Verschuiving van biobrandstoffen van de eerste generatie naar geavanceerde biobrandstoffen in transport**, en onderzoek naar hoe Vlaanderen kan bijdragen aan het aanbod van klimaatvriendelijke brandstoffen in lucht- en zeetransport.

³ Contextverhogingen van 5 tot 10% en steun gelinkt aan ammoniakreducerende investeringen worden hier niet bijgerekend.

BIODEN

Richting een gesloten nutriëntenkringloop

Het BioDEN project heeft als voornaamste innovatiedoel het realiseren van een doorgedreven valorisatie van het stikstof- en fosforrijke digestaat afkomstig van anaerobe vergisting tot bestaande én nieuwe bio-gebaseerde meststoffen. Zo creëert BioDEN de opportuniteit om een gesloten nutriëntenkringloop te realiseren en biedt het een mogelijke uitweg voor de hoge kunstmestprijzen. Het project is een samenwerking tussen Biogas-E, KU Leuven, UGent, Marmara University (Turkije), VCM en Ostim Enerjik (Turkije).

De start van het project ligt reeds anderhalf jaar achter ons en de eerste projectresultaten zijn beschikbaar:

- Significante meerproductie biogas bij navergisting van gestript digestaat

- Organische meststoffen uit melkveemest
- Vacuümstripping verhoogt methaanopbrengst

Verder zijn er binnen het project ook verschillende experimenten lopende die fosfor recupereren uit de vaste en vloeibare fractie van digestaat. Er werden reeds P-leaching en precipitatie testen uitgevoerd met conventionele zuren, waarna ook de scrubbingvloeistoffen van de stripping-scrubbing experimenten worden ingezet als leaching agents. P uit de vloeibare fractie wordt geadsorbeerd op verschillende Fe-gemodificeerde biochar of via magnesium gebaseerde kristallisatie omgezet tot struviet.

De agronomische waarde van deze nieuw gecreëerde meststoffen wordt

onderzocht in verschillende pot trials en bodemincubatietesten. Ook werden recent de experimenten op werkelijke schaal opgestart.

Wenst u op de hoogte te blijven van dit boeiende project? Hou dan zeker de [projectpagina](#) en onze nieuwsbrief in het oog. Het projecteinde is voorzien in april 2024.

Dit internationale CORNET-TETRA project ontvangt steun van het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) en TÜBITAK.

Twee nieuwe onderzoeksprojecten rond pocketvergisting

POCKETVERGISTING EN NABEWERKING BOOSTEN

De veehouderij staat momenteel voor hete vuren. Vanwege het conflict tussen Rusland en Oekraïne zijn zowel de energie- als kunstmestprijzen hoog. Nochtans zijn er reeds technieken beschikbaar die landbouwers in staat kunnen stellen om meer zelfvoorzienend te worden op deze vlakken. Met het demoproject 'Boost pocketvergisting en nabewerking' wordt ingezet op (vernieuwde) bewustmaking van pocketvergisting en nabewerking van mest of digestaat.

Concreet streeft het demoproject volgende doelstellingen na:

- de veehouderij bewust maken van pocketvergisting met verdere nabewerking
- geïnteresseerde veehouders ondersteunen bij mogelijke implementaties

Biogas-E werkt in dit project samen met Inagro, Innovatiepunt - Boerenbond en VCM. In maart werden de eerste demonstraties gelinkt aan pocketvergisting georganiseerd in West-Vlaanderen en Limburg. Doorheen de projectduur van twee jaar volgen nog verschillende andere demonstraties.

Blijf op de hoogte via onze [website](#).

WITLOOFVERGISTING BINNENKORT MOGELIJK?

Het hoge energieverbruik op witloofbedrijven in combinatie met de hoge energieprijzen doet de energiefactuur van Vlaamse witlooftelers geen goed. Via de Operationele Groep ChicoryRePowered wordt nagegaan wat de randvoorwaarden zijn voor witloofbedrijven om op een rendabele manier in hun eigen energie te voorzien door middel van pocketvergisting, en op die manier ook een milieuwinst te boeken. Projectpartners en geïnteresseerde telers worden via deze operationele groep samengebracht om de kansen en drempels in kaart te brengen.

Concreet beoogt de OG ChicoryRePowered volgende doelstellingen:

- Nagaan technische haalbaarheid (procesoptimalisatie)
- Nagaan economische haalbaarheid
- Betrekken telers (verkleinen van kenniskloof)

Biogas-E werkt in deze twee jaar durende Operationele Groep samen met Inagro, het Praktijkpunt landbouw Vlaams Brabant en drie witlooftelers.

Contacteer Biogas-E bij interesse om deel te nemen aan de kenniscoöperaties van de Operationele Groep en volg het project via onze [website](#).

NUTRI-KNOW

Toegankelijke kennis voor nutriëntenbeheer

Het NUTRI-KNOW project, gefinancierd door het Horizon Europe programma van de Europese Commissie, ging begin januari officieel van start in Vic (Spanje).

NUTRI-KNOW heeft als doel kennis rond nutriëntenbeheer en circulaire bio-economie voortvloeiend uit 12 EIP-AGRI (AGRIcultural European Innovation Partnership) Operationele Groepen (OG's) te bundelen, verstaan-

baar te maken, breed te verspreiden en toe te passen in de agrarische sector. 11 internationale partners slaan gedurende drie jaar de handen in elkaar om dit te realiseren. Door het samenbrengen van ervaringen uit verschillende OG's kan elke stap in de waardeketen van nutriëntenbeheer (veehouderij, opslagsystemen, verwerkingstechnologieën, kunstmestproductie, transport en toepassing) geoptimaliseerd worden.

Binnen het project staat Biogas-E mee in voor het verzamelen van relevante data in een meta-database, het opstellen van beleidsaanbevelingen, het oprichten van een Community of Practice (CoP) rond nutriëntenbeheer en de disseminatie.

Volg onze [projectpagina](#) voor de laatste details.

FLEX-CHP Bio-WKK als flexibiliteitsleverancier

Nu duurzame energiebronnen steeds meer worden ingezet, zal de inherente variabiliteit van deze energiebronnen een aanzienlijke uitdaging vormen en in de toekomst zorgen voor een onbalans van meerdere gigawatts aan vermogen op het elektriciteitsnet. Om deze uitdaging effectief aan te pakken, moet het Belgische elektriciteitsnet in de nabije toekomst proactief flexibiliteitsmaatregelen integreren. Een veelbelovende oplossing hiervoor ligt in het benutten van warmtekrachtkoppeling (WKK)-installaties die de benodigde flexibiliteitsdiensten kunnen leveren. Deze installaties maken gebruik van lokale biomassa en afvalresten om elektriciteit op te wekken, terwijl ze tege-

lijkertijd warmte leveren aan lokale klanten. Om te voldoen aan de lokale warmtevraag en tegelijk aan de flexibiliteitseisen van de netbeheerder, is het essentieel om deze twee energiebehoeften van elkaar los te koppelen door geschikte energieopslagsystemen te integreren en geavanceerde dispatch-algoritmen te ontwikkelen.

Met het oog op deze noodzaak is er dit jaar een samenwerkingsverband gestart tussen de Vrije Universiteit Brussel (VUB), 2Valorise en Entras, met ondersteuning van het Energietransitiefonds (ETF, FOD Economie). Dit gezamenlijke project, bekend als FLEX-CHP, heeft tot doel het potentieel van biomassa- en afvalge-

stookte WKK-installaties grondig te onderzoeken en hun bijdrage aan het waarborgen van een betrouwbare energievoorziening en het handhaven van de balans van het netwerk in België te bepalen.

Het FLEX-CHP project maakt gebruik van een optimalisatie techniek genaamd Robust Design Optimization (RDO) om onzekerheden in overweging te nemen bij het dimensioneren van de apparatuur en de flexibiliteit van de installatie mogelijk te maken. Daarnaast zullen slimme dispatch-algoritmen gebaseerd op machine learning-technieken worden toegepast om de effectiviteit van deze maatregelen te vergroten. De

resultaten van dit project zullen inzicht geven in het potentieel van deze WKK-installaties om een ondersteunende rol te bieden bij het balanceren van het elektriciteitsnetwerk en alternatieve technieken demonstreren. Zo wordt er gestreefd naar optimalisatie van deze installaties terwijl er rekening wordt gehouden met de impact van technische en economische onzekerheden en de beperking hiervan.

Call EU-Innovatiefonds 2023

Op 30 maart 2023 lanceerde de Europese Commissie binnen de scope van het EU-innovatiefonds een derde call voor de zogenoemde "kleinschalige" projecten. De oproep loopt nog tot en met 19 september 2023.

Voorwaarden

Het EU-Innovatiefonds (Innovation Fund) is een Europees financieringsprogramma met als doel het subsidiëren van projecten gericht op industriële oplossingen om Europa koolstofneutraal te maken. Dit gebeurt via calls voor demonstratieprojecten gericht op:

- Innovatieve koolstofarme technologieën, processen en producten, en milieuveilige afvang en gebruik van CO₂ (CCU) in industriële sectoren die zijn opgenomen in bijlage I van de Europese richtlijn die het systeem van emissiehandel voor vaste installaties en luchtvaartoperatoren regelt (EU ETS-richtlijn);
- Milieuveilige afvang en opslag van CO₂ (CCS);
- Innovatieve technologieën voor hernieuwbare energie en energieopslag.

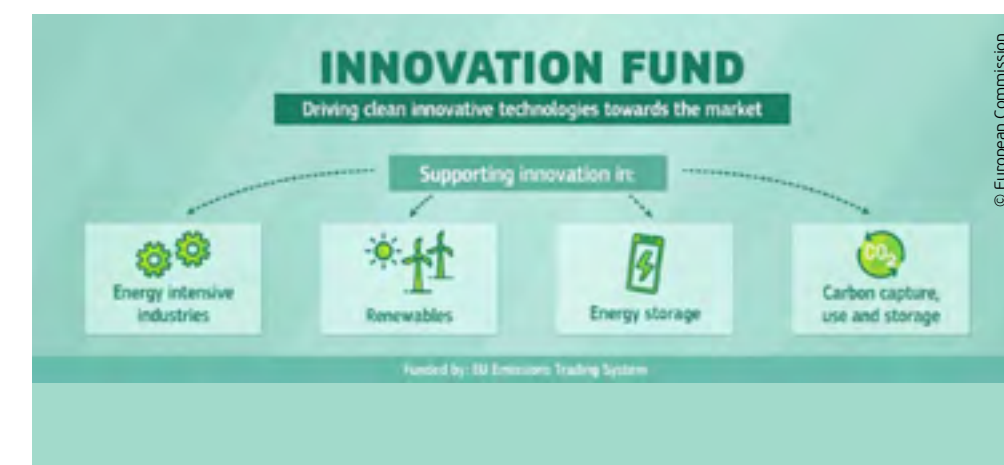
De scope van het fonds is dus ruim. Alle bedrijven, organisaties en instellingen die een demonstratieproject opzetten dat binnen dergelijke scope valt, kunnen een subsidie aanvragen (ook niet-ETS bedrijven).

Bedrag

De call heeft een totaal budget van €100.000.000 ter beschikking voor subsidies en €5.000.000 voor ondersteuning bij projectontwikkeling (PDA). Opgelet! Alleen projecten met een totale kapitaaluitgave tussen €2.500.000 en €7.500.000 komen in aanmerking voor deze oproep. Het fonds ondersteunt tot 60% van de kapitaalkosten.

Het EU-innovatiefonds staat ook open voor grootschalige projecten met een totale investeringskost van meer dan €7.500.000. Momenteel is hiervoor geen openstaande call.

Voor meer informatie kan het call document geraadpleegd worden via het [Funding & Tenders Portal](#).

Ambitie bio-economie in Vlaanderen

Binnen de werkagenda Bio-economie, getrokken vanuit Vlaanderen Circulair en EWI, wordt gebouwd aan het verder vormgeven van de Vlaamse bio-economie. De groei van een duurzame bio-economie kan een grote positieve impact hebben op onze economie en onze leefomgeving. Het ultieme doel van de werkagenda is te garanderen dat de bio-economie deze rol en plaats kan innemen.

In 2050 moet een significant deel van de Vlaamse economie en in het bijzonder de industriële productie biogebaseerd zijn. Momenteel is dat slechts voor een klein deel het geval. Door biologisch materiaal innovatief in te zetten, en door organische rest- en nevenstromen gespecialiseerd te valoriseren, is nieuwe industriële productie mogelijk. Daarvoor moeten we zowel bestaande nevenstromen herwaarderen als nieuwe productiemethodes ontwikkelen. Dit impliceert dat we moeten werken aan nieuwe teelten, kweekmethodes en nieuwe oogst- en verzamelcircuits voor plantaardige en dierlijke biomassa.

Meer informatie op de [website van Vlaanderen Circulair](#).

Zes werkpaden worden gedefinieerd volgens centrale ambities voor de ontwikkeling van de bio-economie in Vlaanderen:

- 1 Vezel 2.0 - Uitbouw van vezelketens in Vlaanderen
- 2 Bio-chemicaliën die bijdragen aan een verduurzaming van de Vlaamse chemie
- 3 Het sluiten van nutriëntenkringlopen, gekoppeld aan de productie van groen gas
- 4 Het sluiten van de koolstofcyclus
- 5 Verhogen van de beschikbaarheid van biogronstoffen
- 6 Opzetten van logistieke ketens en biohubs. Met dit werkpad wil men een betere inventarisatie van biomassa-reststromen realiseren, vraag en aanbod linken door samenwerking, en kennis opbouwen via onderzoek en experimenten.

Bespaar kosten & win aan efficiëntie door kwalitatieve biogasanalyse.

Ontdek de eerste in-situ 3-in-1 biogasanalyzer!

Meet 3 parameters simultaan: CH₄, CO₂ én vocht!

Enkele voordelen

- Geen monstervoorbereiding.
- Rechtstreeks gemonteerd op de leiding of de tank.
- Praktisch geen onderhoud/kalibratie.
- Geschikt voor installatie in een ATEX zone 0.

ELSCOLAB

'Plug & Play'-vergister Inagro

Sinds de opstart van de pocketvergister van het provinciaal agentschap Inagro vzw in 2007 produceerde de installatie bruto 125MWh elektriciteit en 185MWh warmte. Halverwege 2021 was Inagro door een opeenstapeling van technische pannes echter genoodzaakt de installatie na zo'n 84.000 draaiuren van de WKK stil te leggen. Aangezien er sinds opstart van de pocketvergister veel evolutie werd doorgemaakt op vlak van kleinschalige vergisting en er heel wat advies- en onderzoeksvragen opdoken, nam Inagro dit als opportuniteit om hun vergister grondig te renoveren met zicht op de toekomst. Het afgelopen jaar onderging de pocketvergister van Inagro dan ook een heuse transformatie, waardoor er nu op heel flexibele wijze voor- en nageschakelde technieken geïmplementeerd en diverse voedingsstromen getest kunnen worden, inclusief gedetailleerde monitoring van heel wat parameters. Dit in functie van gericht onderzoek en op vraag van bedrijven.

Bedrijven of projecten die testen wensen uit te voeren op pilotschaal (200m³, 31kW_{el}) kunnen Inagro contacteren via info@inagro.be.

EBA campagne: biogases beyond energy

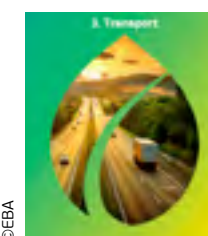
De Europese Biogasassociatie (EBA) lanceert een campagne om de vele pluspunten van biogassen in de kijker te zetten. Deze zijn namelijk de goedkoopste en meest opschaalbare vorm van hernieuwbaar gas op dit moment. Doorheen 2023 zullen zes factsheets gepubliceerd worden die steeds een ander voordeel van deze hernieuwbare biogassen belichten.

De eerste in lijn gaat over de prominente rol van biogassen in het flexibele energiesysteem van de toekomst. De factsheets bieden onder andere een antwoord op de vraag hoe biogas-WKK's en biomethaaninstallaties kunnen bijdragen aan de flexibiliteit van het energiesysteem. Daarnaast wordt geschetst hoe biomethaan en waterstofgas complementair zijn.

De opvolger behandelt regeneratieve landbouw en hoe biogassystemen dezelfde richtlijnen volgen. Zo worden mest en landbouwresiduen verwerkt via anaerobe vergisting ter creatie van energie en digestaat dat, wanneer het terug op het land gebracht wordt, de bodemgezondheid positief beïnvloedt, koolstof opslaat in de bodem en de ziekteresistentie bij planten verhoogt.

In de derde factsheet rond transport wordt aangehaald hoe biomethaan kan bijdragen aan de decarbonisatie van transport binnen Europa. Hierbij worden de kosteneffectiviteit van biomethaan, tankinfrastructuur en een visie voor de toekomst besproken.

De factsheets sluiten af met twee case studies in Europa en enkele aanbevelingen om te evolueren naar een flexibel energiesysteem, regeneratieve landbouw en koolstofneutraal transport.

De factsheets zijn terug te vinden op de [EBA website](#).

Overzicht methaanemissies bij anaerobe vergisters

In samenwerking met internationale biogasexperts lanceerde de Europese Biogasassociatie (EBA) een document met uitvoerige informatie over methaanemissies afkomstig van installaties voor anaerobe vergisting.

Dit ter ondersteuning en advisering van de biogassector, Europese beleidsmakers en operatoren van anaerobe vergisters. Het document geeft een technisch overzicht van optredende emissies, lekdetectie en

©EBA

emissiemeting (kwantificering), mitigatiestrategieën en resultaten van meetcampagnes. Daarnaast formuleerde EBA een reeks uitvoerbare beleidsaanbevelingen, rekening houdend met de huidige beleidscontext en technische achtergrond.

Biogasproductie speelt een belangrijke rol bij het verminderen van methaanemissies in de landbouw-, energie- en afvalsector. Methaan af-

komstig uit organisch materiaal (zoals mest en biologisch afval) komt in een anaerobe vergister terecht, een gesloten en gecontroleerde omgeving, waardoor methaanemissies in de atmosfeer vermeden worden. Methaanemissies kunnen echter ook per ongeluk optreden tijdens het biogasproductieproces, al blijven deze minimaal wanneer passende maatregelen worden genomen. Er werd aangetoond dat de meest kosteneff-

fectieve manier om de methaanemissies bij anaerobe vergisting te verminderen, een combinatie is van regelmatige zelfinspecties, periodieke rapportage van methaanemissies als onderdeel van monitoringsprogramma's en trainingscursussen voor exploitanten van installaties.

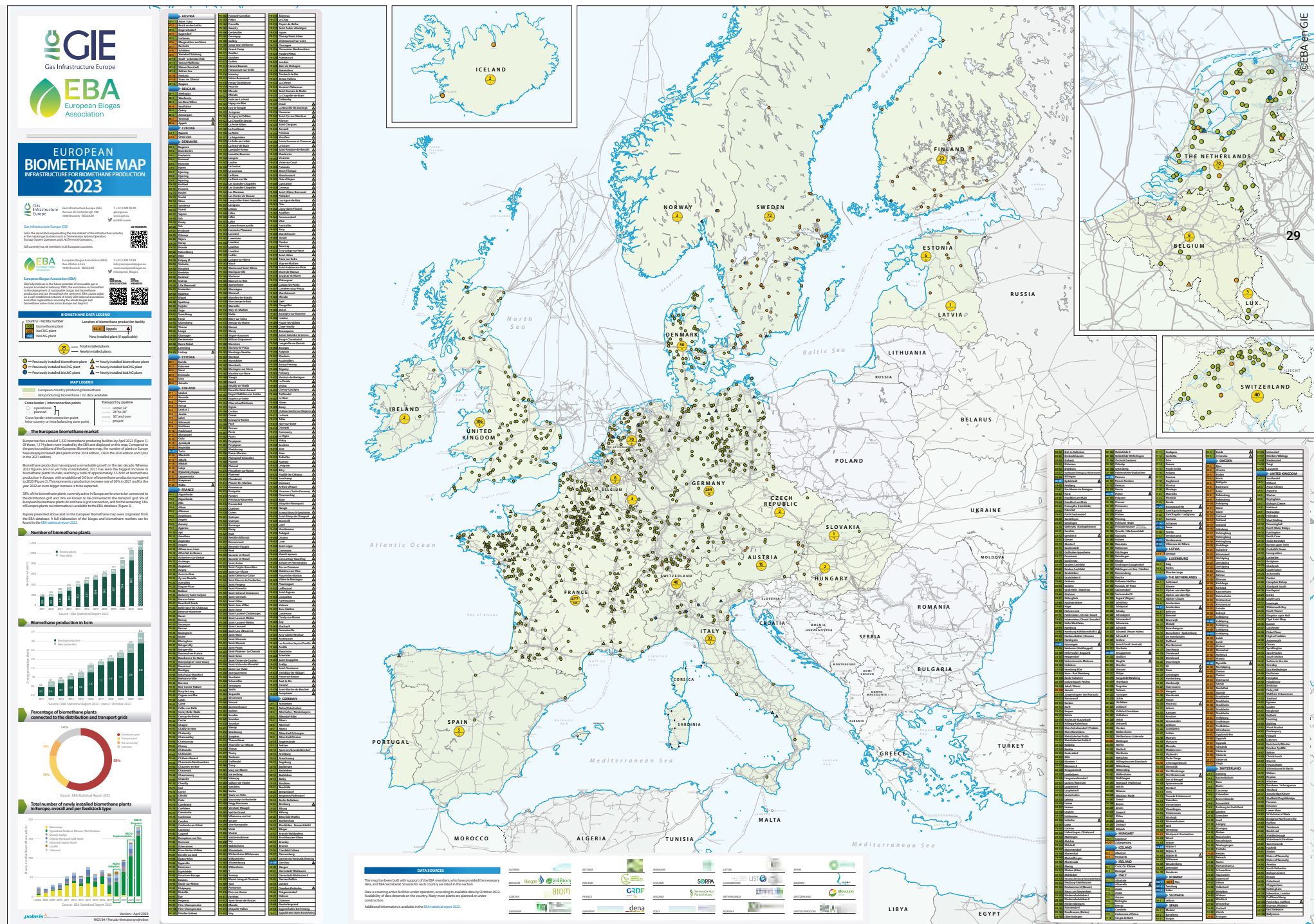
Ontdek het volledige rapport op de [EBA website](#).

European Biomethane Map 2022-2023

Gas Infrastructure Europe (GIE) en de European Biogas Association (EBA) brachten een derde versie van de 'European Biomethane Map' uit. Deze publicatie is een update van de versie uit 2020. De uitgebreide kaart lokaliseert 1.174 productie-installaties van de 1.322 gekende biomethaaninstallaties operationeel in Europa. Daarnaast zijn voor elke installatie op de kaart specifieke details terug te vinden zoals de injectiecapaciteit, de inputstromen, opstartdatum en het type opzuivering. De gegevens op de kaart werden aangeleverd door de nationale associaties en (energie) bedrijven.

Met 299 nieuwe installaties in vergelijking met twee jaar terug, kan een stijging van 30% vastgelegd worden. Het aantal installaties kent een lineaire toename sinds de start van de Biomethane Map in 2018. Verder wordt een shift in gebruikte inputstromen waargenomen naar landbouwresiduen, OBAs en afvalwaterslib. Er worden nagenoeg geen nieuwe installaties gebouwd die enkel op energiegewassen werken. De koplopers in biomethaanproductie zijn Duitsland, UK en Denemarken.

Download de Biomethane Map via de [EBA website](#).

Publicaties voedselverlies en biomassa(rest)stromen

In het actieplan voedselverlies en biomassa(rest)stromen wordt een streefdoel van 30% minder voedselverlies via preventie en valorisatie in 2025 ten opzichte van 2015 opgelegd. De weg hiernaartoe wordt vastgelegd in de tweejaarlijkse monitor voedselverlies rapporten. In het rapport van 2015 is de referentietoestand vastgelegd, waarna een eerste meting volgde in 2017. Sinds kort werd het rapport met de resultaten uit 2020 gepubliceerd door OVAM.

Het rapport bevat cijfergegevens over het Vlaamse voedselverlies van 2020 voor de voedingsindustrie, retail en distributie, horeca en catering, landbouw en visserij en producentenorganisaties. In de volledige agrovoedingsketen is er in 2020 12% minder verlies van voedsel- en nevenstromen (respectievelijk eetbaar en niet eetbaar). Een uitgebreide analyse brengt de reststromen in kaart in verschillende schakels van de keten alsook de verwerkingskanalen (bv. vergisting).

In kader van hetzelfde actieplan publiceerde OVAM in april het overzicht van vraag en aanbod in Vlaanderen van de belangrijkste biomassa-reststromen. Aanvullend wordt in het rapport via interviews een inzicht gegeven over de te verwachten marktontwikkelingen van deze stromen.

© Pixabay

Gratis snelscan voor biomethaan-injectie

De injectie van lokaal opgewekt biomethaangas is bezig aan een opmars. Net als bij hernieuwbare stroom van windmolens en zonnepanelen zorgt ook deze duurzame techniek voor schone energie. In Vlaanderen zijn intussen al drie van zulke biomethaan-installaties actief terwijl verschillende andere sites volop bezig zijn aan de voorbereiding ervan.

Ook interesse?

Vraag dan meteen een gratis snelscan aan bij Fluvius en kom te weten of jouw bedrijf zich leent voor de injectie van biomethaan op een gasnet in je buurt.

Stuur een mail met de melding 'Aanvraag snelscan biomethaaninjectie' naar tcb@fluvius.be voor meer informatie!

VLAAMS BIO-ENERGIEFORUM

3 oktober 2023 / Oude Abdij van Drongen

TAGG RENDEZ-VOUS

tijdens Beurs van Libramont
28 en 29 juli 2023 / Libramont

WKK-CURSUS 2023 ENERGIEBRONNEN VAN DE TOEKOMST

29 augustus 2023 / Colonie 7

ESNI CONFERENCE

20 september 2023 / Brussel

EUROPEAN BIOMETHANE WEEK

23-27 oktober 2023 / Diverse locaties

EUROPEAN BIOGAS CONFERENCE

24-25 oktober 2023 / The EGG Centre, Brussel

WKK-ONTMOETINGS DAG COGEN VLAANDEREN

26 oktober 2023 / Brabantthal Leuven

AGRIBEX 2023 (NIEUWE ENERGIEËN)

6-10 december 2023 / Brussels Expo

MANURESOURCE

20-21 maart 2024 / Antwerpen

Word Biogas-E lid

Biogas-E is een onafhankelijk kennisplatform en het centrale aanspreekpunt voor biogas in Vlaanderen. Dankzij uw lidmaatschap bij Biogas-E vzw maakt u deel uit van een netwerk van de belangrijkste belanghebbenden in de Vlaamse biogassector. U kunt contacten leggen en relaties opbouwen met exploitanten, constructeurs van (onderdelen van) biogasinstallaties, onderzoekscentra, kenniscentra, overheden, studiebureaus enzovoort...

Lidmaatschap geeft u recht op een uitgebreid dienstengamma dat bestaat uit opleidingen, excursies en andere (leden)evenementen. U ontvangt korting op diverse Biogas-E publicaties en ontvangt gratis het jaarlijkse voortgangsrapport van de biogassector. Als commercieel bedrijf kunt u gebruik maken van onze kanalen om uw bedrijf in de kijker te plaatsen. Ook krijgt u korting op sponsordeals voor onze evenementen.

Meer leren over een lidmaatschap bij Biogas-E?

www.biogas-e.be/wordlid

Onze nieuwste gouden leden:

Word lid van ODE Bio-Energieplatform

Als technologieplatform van ODE verenigt het Bio-Energieplatform de gespecialiseerde producenten uit de waardeketen van bio-energie: projectontwikkelaars, onderhoudsbedrijven, fabrikanten, toeleveranciers, studiebureaus, kenniscentra en investeerders uit bio-energiesector in Vlaanderen.

ODE Bio-Energieplatform volgt het beleid op rond alle biomassaströmen, met een focus op duurzame vaste biomassa-reststromen (restafval, bosresiduen, pellets, korte omloophout, ...). We bieden ondersteuning voor administratie rond en duurzaamheid van de energetische valorisatie van vaste biomassa is. ODE Bio-Energieplatform wil de krachtige stem zijn van heel de bio-energiesector en wil ook u vertegenwoordigen bij overheid, regulatoren en netbeheerders. Ook uw deelname is belangrijk!

Meer leren over een lidmaatschap bij ODE Bio-Energieplatform?

<https://bio.ode.be/nl/wordlid>

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever:

Erik Meers

Biogas-E vzw, platform voor anaerobe vergisting

Maatschappelijke zetel:

Marksesteenweg 58
8500 Kortrijk

Correspondentieadres:

Graaf Karel de Goedelaan 5
8500 Kortrijk
+32 (0)56 24 12 63
info@biogas-e.be

Volg ons:

@BiogasEvzw

Biogas-E

Verantwoordelijke uitgever:

Filip Lesaffer

ODE Bio-Energieplatform vzw,
organisatie voor duurzame energie

Maatschappelijke zetel:

Koningstraat 146
1000 Brussel

Correspondentieadres:

Koningstraat 146
1000 Brussel
+32 (0)2 218 87 47

Volg ons:

@ODEVlaanderen

ODE Vlaanderen

Digitaal Bio-Energiemagazine gratis ontvangen?

Wenst u op de hoogte te blijven van de evoluties in de Vlaamse bio-energiesector?

Via www.biogas-e.be/abonneren kunt u zich inschrijven op het Bio-Energiemagazine.

